

У рамках профорієнтаційної роботи разом із кафедрою світової літератури щороку проводиться яскравий Конкурс знавців німецької, французької та іспанської мов і зарубіжної літератури для учнів 5-11 класів шкіл м. Полтави, який збирає юних любителів іноземної філології – есеїстів, декламаторів, акторів, співаків, танцюристів і художників. Можливо, хтось із них стане абітурієнтом ПНПУ імені В.Г. Короленка, а згодом – і викладачем кафедри романо-германської філології, переймаючи її славні традиції.

Бардакова О.О.

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ У ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Ключові слова: інтерактивні методи, інтерактивне навчання, стратегія Concept Attainment

Тема «Застосування інтерактивних методів навчання у вивченні іноземної мови» є актуальною в локальному та глобальному розумінні. У локальному, в межах конкретного університету – оскільки інтерактивні методи навчання уможливають підвищення зацікавленості студентів щодо навчання, їх мотивації, – що стосується важливих питань профорієнтації, проблем відвідування, результатів навчання. З іншого боку – більш глобально – тема є такою, що привертає увагу, оскільки інтерактивні методи тренують критичне мислення студентів, а розвиток критичного мислення є одним із важливих питань сучасної методики навчання.

Слово «інтерактивний» розшифровується як «inter» – між, взаємно; «act» – дія, означає взаємодію, перебування в режимі бесіди, діалогу. Інтерактивне навчання спрямоване на розвиток діалогового спілкування не тільки з викладачем, але й між студентами. (У цьому полягає відмінність із активними методами). Інтерактивні методи націлені на широку взаємодію студентів одне з одним; викладач є координатором. Мета викладача – створити зручні умови для взаємодії студентів, їх спільнонапрямоного, «синхронізованого» мислення, що спрямоване на вирішення певного навчального завдання. Визначальною є мовленнєва діяльність учасників, застосування ними лінгвістичного матеріалу на практиці, що складно досягти при використанні лише традиційних методів. Основними інтерактивними методами є дискусія, мозковий штурм, метод кейсів, рольова гра [2; 3].

Під час доповіді, при визначенні, наприклад, поняття інтерактивних методів, інтерактивного навчання – відбувається використання класичного, звичного способу презентації матеріалу – оратор говорить, слухачі слухають, сприймають. Здійснюється функція трансляції.

Але якщо до аудиторії задане запитання про те, що є інтерактивними методами, то це було б прикладом вживання інтерактивного методу. У цьому

випадку слухачі можуть формулювати варіанти визначення, обговорювати, доповнювати, доходити спільного висновку.

Тобто, новий матеріал на практичному занятті з іноземної мови чи на лекційному (теоретичний курс іноземної мови) може бути репрезентовано не транслятивно, а за допомогою запитання, або із пропозицією порівняти певне поняття, правило, тему із вже відомого матеріалу з новим поняттям, правилом, темою і т.д.

Приклад, який стосується фаху «мистецтвознавство», а не іноземних мов, але є напрочуд наочним – надає у своїй статті Дженіфер Гонсалес (при цьому покликається на авторів Silver, Strong, Perini у книзі «The Strategic Teacher: Selecting the Right Research-Based Strategy for Every Lesson»).

Завдання викладача: потрібно репрезентувати стиль імпресіонізм, стиль, що обрали такі митці, як, наприклад, Моне та Ренуар. Можна дати визначення стилю, охарактеризувати його особливості, потім показати зразки репродукцій. Або, застосовуючи інтерактивні методи та стратегію Concept Attainment «досягнення концепції», можна змінити порядок. Замість того, щоб надавати терміни та визначення, можна лише сказати студентам, що вивчатиметься новий художній стиль, і що для них демонструються картини, що належать цьому стилю, і такі, що не належать. Завданням студентів є:

- обговорити і зрозуміти, в чому відмінність між двома типами картин (окрім картин у стилі імпресіонізм можуть бути продемонстровані картини у стилі реалізм);
- обговорити і скласти перелік рис, що є визначальними для стилю імпресіонізм;
- в результаті – схарактеризувати стиль імпресіонізм [1].

Відповідно, у статті (із покликанням на Silver, Strong, Perini у книзі «The Strategic Teacher: Selecting the Right Research-Based Strategy for Every Lesson») надано пояснення ефективності методу: стратегія працює у тому способі, у якому люди інстинктивно навчаються – коли ми досліджуємо світ, то природньо організуємо речі, поняття, ідеї у категорії, що базуються на відомих ознаках. Так само структурована і стратегія, що впливає на ефективність розуміння та запам'ятовування матеріалу.

Стосовно прикладів використання методу у процесі вивчення іноземної мови для практичного курсу можна запропонувати «Perfekt vs. Präteritum», «Komparativ – Superlativ»; для теоретичного – на прикладі стилістики – офіційно-діловий стиль – художній стиль, на прикладі лексикології – стабільні, сталі та рухливі елементи словникового складу німецької мови.

Прикладом інтерактивного навчання також може бути участь у навчально-методичному он-лайн семінарі. Вивчення теоретичного матеріалу передбачає постійну взаємодію із керівником групи та іншими учасниками за допомогою Інтернету, так само, як і під час набуття практичних вмінь, наприклад, якщо потрібно підготувати проект щодо розробки завдання з навчання та перевірки певних навичок вивчення німецької мови, розробки критеріїв оцінювання до завдання, схем підрахунку балів тощо. Під час

реалізації завдання студенти мають змогу працювати в парах та групах, можуть бути задіяні інтерактивні методи дискусії, рольової гри та мозкового штурму. Темі для обговорення відповідні програмі та віковій цільовій аудиторії, наприклад:

- 1) Уявна ситуація – з Німеччини прибули друзі, потрібно обговорити та підібрати варіанти того, що можна показати у Полтаві: визначні місця, красиві краєвиди, гарна кухня, культурне життя міста, спорт тощо. (Варіантом виконання завдання може бути складання плану, розподіл обов'язків, подальше обговорення).

Завдання зручно виконувати у групах по 3-4 особи, презентувати відповідь за бажанням по черзі.

- 2) Завдання, що може стосуватися теоретичного курсу навчання, наприклад, «Німецькомовний етикет». Оскільки однією із складових вивчення певної теоретичної дисципліни є самостійна робота (підготовка повідомлення з певної теми), то для тренування усного мовлення на практичному курсі мови студенти отримують завдання обговорити перелік тем для самостійної роботи, вибрати бажану тему, поради співрозмовникам іншу тему, обґрунтувати, дійти висновку – тобто остаточно вибрати тему для повідомлення для теоретичного курсу.

Завдання можна виконувати у парі або у групі, презентувати відповідь по черзі, за бажанням доповнювати.

Перед виконанням завдань важливо обговорювати правила поведінки (ввічливості, етикету), що також є використанням інтерактивного методу та водночас спрямуванням на реалізацію виховної мети та тренуванням мовленнєвих вмінь та навичок.

В якості висновку потрібно зазначити, що використання інтерактивних методів відповідає перспективному напрямку в сучасній методиці навчання іноземним мовам, яким вважається спрямування на розвиток критичного мислення, творчої активності студентів. Крім того, внаслідок вживання інтерактивних методів відбувається посилення зацікавлення та мотивації до навчання студентів, що може сприяти покращенню продуктивності навчальної діяльності.

Література

1. Cult of pedagogy. Concept attainment. <https://www.cultofpedagogy.com/concept-attainment/>
2. Modernizaciya interaktivnyh metodov https://educationmanagers.ru/spo/modernizaciya/6_interaktivnyh_metodov_obucheniya/
3. Interactive-plus. Discussion platform. https://interactive-plus.ru/ru/article/80705/discussion_platform

Анотація

У статті висвітлено актуальність та дієвість інтерактивних методів, використання котрих сприяє підвищенню мотивації, поліпшенню якості вивчення іноземної мови, розглянуто варіативність їх застосування.